

# **Percepcja JA**

## **w relacjach interpersonalnych**



Elżbieta Stojanowska

# Percepcja JA w relacjach interpersonalnych

O metapercepcji  
i poczuciu transparentności

Recenzje:

prof. dr hab. *Anna Kwiatkowska*

prof. dr hab. *Anna Szuster-Kowalewicz*

Redaktor prowadząca:

*Anna Raciborska*

Redakcja:

*Joanna Marek-Banach*

Korekta:

*Joanna Barska*

Projekt okładki:

*Katarzyna Juras*

Copyright © 2018 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.



**Publikacja została dofinansowana z dotacji  
na utrzymanie potencjału badawczego  
Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW**

ISBN 978-83-7383-960-1

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa

tel./fax 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91

dział handlowy: jak wyżej w. 108

e-mail: [info@scholar.com.pl](mailto:info@scholar.com.pl)

[www.scholar.com.pl](http://www.scholar.com.pl)

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Stanisław Beczek*)

Druk i oprawa: [druk-24h.com.pl](http://druk-24h.com.pl), Białystok

## SPIS TREŚCI

### ROZDZIAŁ I

<b>Do czego są potrzebne metapercepcja oraz poczucie transparentności własnej osoby?</b> . . . . .	9
Trafność metapercepcji . . . . .	9
Funkcje metapercepcji . . . . .	11
Pożądana metapercepcja . . . . .	13
Iluzja transparentności . . . . .	13
Konsekwencje zainteresowania społecznym odbiorem własnej osoby . . . . .	17
Opis celów badawczych . . . . .	18

### ROZDZIAŁ 2

<b>Wpływ akceptacji i odrzucenia na metapercepcję cech wspólnotowych oraz sprawczych. Rola płci i samooceny jednostki</b> . . . . .	21
Metoda . . . . .	23
Osoby badane . . . . .	23
Procedura badania . . . . .	23
Zastosowane narzędzia . . . . .	24
Wyniki . . . . .	24
Kobiety . . . . .	25
Porównanie pozytywności metapercepcji kobiet o różnej samoocenie . . . . .	26
Mężczyźni . . . . .	27
Porównanie pozytywności metapercepcji mężczyzn o różnej samoocenie . . . . .	29
Porównanie pozytywności metapercepcji kobiet i mężczyzn . . . . .	29
Dyskusja . . . . .	30
Perspektywa dalszych badań . . . . .	32

### ROZDZIAŁ 3

<b>Wpływ akceptacji i odrzucenia oraz ocen cech jednostki na samoocenę i przeżywane emocje</b> . . . . .	34
Metoda . . . . .	36
Osoby badane . . . . .	36
Procedura badania . . . . .	36
Zastosowane narzędzia . . . . .	37
Wyniki . . . . .	37
Stabilność samooceny osób o różnej samoocenie . . . . .	41
Stabilność emocji negatywnych u osób o różnej samoocenie . . . . .	42
Stabilność emocji pozytywnych u osób o różnej samoocenie . . . . .	43
Dyskusja . . . . .	44

## ROZDZIAŁ 4

**Poczucie transparentności zalet i wad u kobiet i mężczyzn w sytuacjach akceptacji oraz odrzucenia**

Metoda . . . . .	47
Osoby badane . . . . .	49
Procedura badania . . . . .	49
Zastosowane narzędzia . . . . .	50
Wyniki . . . . .	50
Poczucie transparentności zalet wspólnotowych . . . . .	51
Wady wspólnotowe . . . . .	52
Zalety sprawcze . . . . .	53
Wady sprawcze . . . . .	54
Różnice płciowe . . . . .	56
Porównanie wielkości poczucia transparentności cech różnego rodzaju . . . . .	57
Dyskusja . . . . .	58

## ROZDZIAŁ 5

**Wpływ informacji o transparentności własnych cech sprawczych i wspólnotowych na zadowolenie z relacji oraz percepcję partnera.**

<b>Rola sposobu konstruowania Ja</b> . . . . .	61
Metoda . . . . .	63
Osoby badane . . . . .	63
Procedura badania . . . . .	63
Zastosowane narzędzia . . . . .	65
Wyniki . . . . .	65
Zadowolenie z kontaktu . . . . .	65
Oceny cech partnera . . . . .	66
Porównanie ocen cech wspólnotowych z oceną cech sprawczych partnera . . . . .	68
Znaczenie sposobu konstruowania Ja dla zadowolenia z relacji . . . . .	69
Znaczenie sposobu konstruowania Ja dla ocen cech partnera . . . . .	71
Dyskusja . . . . .	73

## ROZDZIAŁ 6

**Wpływ informacji o poziomie transparentności własnej osoby na chętność autoprezentacji kobiet i mężczyzn o różnej samoocenie**

Metoda . . . . .	76
Osoby badane . . . . .	78
Procedura badania . . . . .	78
Wyniki . . . . .	79
Porównanie autoprezentacji kobiet z autoprezentacją mężczyzn . . . . .	82
Dyskusja . . . . .	83

## ROZDZIAŁ 7

<b>Rola metapercepcji w efektywności autoprezentacji osób o różnej samoocenie w warunkach aprobaty i dezaprobaty ze strony partnera</b>	86
Metoda . . . . .	88
Osoby badane . . . . .	88
Procedura badania . . . . .	88
Zastosowane narzędzia . . . . .	88
Wyniki . . . . .	90
Efektywność autoprezentacji . . . . .	91
Pozytywność metapercepcji . . . . .	91
Ocena spostrzeganej negatywności postawy partnera . . . . .	92
Trafność ocen postaw partnera . . . . .	92
Znaczenie metapercepcji dla efektywności autoprezentacji . . . . .	93
Dyskusja . . . . .	94

## ROZDZIAŁ 8

<b>Pożądana metapercepcja i transparentność w małżeństwie oraz związkach koleżeńskich kobiet i mężczyzn o różnych orientacjach społecznych Ja</b>	97
Problematyka badań . . . . .	99
Badanie I. Związki małżeńskie . . . . .	101
Osoby badane . . . . .	101
Procedura badania . . . . .	101
Zastosowane narzędzia . . . . .	102
Wyniki . . . . .	103
Korelaty i wyznaczniki pożądanego poziomu transparentności w zakresie cech wspólnotowych . . . . .	105
Znaczenie samooceny cech wspólnotowych oraz orientacji HC dla różnic płciowych w poziomie pożądanego poziomu transparentności tych cech . . . . .	107
Korelaty pożądanego poziomu transparentności w sferze sprawczej . . . . .	108
Korelaty i wyznaczniki pożądanego poziomu obiektywnej metapercepcji w sferze wspólnotowej . . . . .	108
Znaczenie samooceny cech wspólnotowych dla różnic płciowych w poziomie pożądanego poziomu obiektywnej metapercepcji tych cech . . . . .	108
Korelaty pożądanego poziomu obiektywnej metapercepcji w sferze sprawczej . . . . .	108
Znaczenie orientacji społecznych Ja dla różnic płciowych w poziomie pożądanego poziomu obiektywnej metapercepcji cech wspólnotowych w związkach małżeńskich . . . . .	109
Korelaty i wyznaczniki zadowolenia z małżeństwa . . . . .	109
Podsumowanie . . . . .	110
Badanie II. Związki koleżeńskie . . . . .	111
Osoby badane . . . . .	111
Procedura badania . . . . .	111
Metoda do pomiaru zadowolenia z relacji koleżeńskich . . . . .	112
Wyniki . . . . .	112

Korelaty i wyznaczniki pożądanego poziomu transparentności w sferze wspólnotowej . . . . .	114
Znaczenie samooceny cech wspólnotowych dla różnic płciowych w poziomie pożądanego poziomu transparentności tych cech . . . . .	117
Korelaty i wyznaczniki pożądanego poziomu transparentności w sferze sprawczej	117
Korelaty i wyznaczniki pożądanego poziomu obiektywnej metapercepcji w sferze cech wspólnotowych . . . . .	118
Znaczenie samooceny cech wspólnotowych dla różnic płciowych w poziomie pożądanego poziomu obiektywnej metapercepcji tych cech . . . . .	118
Korelaty i wyznaczniki pożądanego poziomu obiektywnej metapercepcji w sferze cech sprawczych . . . . .	119
Znaczenie orientacji społecznych Ja dla różnic płciowych w poziomie pożądanego poziomu obiektywnej metapercepcji cech . . . . .	119
Korelaty i wyznaczniki zadowolenia z relacji koleżeńskiej . . . . .	120
Podsumowanie . . . . .	120
Dyskusja . . . . .	121

## ROZDZIAŁ 9

<b>Wpływ aktywizacji Ja niezależnego i Ja współzależnego oraz informacji zwrotnych na pożądaną metapercepcję oraz transparentność cech wspólnotowych i sprawczych w relacjach intymnych kobiet . . . . .</b>	<b>124</b>
Metoda . . . . .	129
Osoby badane . . . . .	129
Procedura badania i zastosowana manipulacja . . . . .	129
Zastosowane narzędzia . . . . .	130
Wyniki . . . . .	131
Efektywność aktywizacji Ja . . . . .	131
Wpływ aktywizacji Ja oraz informacji zwrotnych na obraz własnej osoby . . . . .	132
Pożądana metapercepcja . . . . .	134
Pożądana transparentność . . . . .	135
Porównanie pożądanego poziomu obiektywnej metapercepcji z pożądaną transparentnością . . . . .	136
Rola obrazu Ja dla pożądanego poziomu metapercepcji . . . . .	138
Rola obrazu Ja dla pożądanego poziomu transparentności . . . . .	139
Dyskusja . . . . .	139
Ograniczenia wniosków z badań . . . . .	142
Porównanie pożądanego poziomu transparentności i metapercepcji w związkach intymnych kobiet na początku znajomości oraz w relacjach długotrwałych . . . . .	143

## ROZDZIAŁ 10

<b>Zakończenie . . . . .</b>	<b>145</b>
<b>Bibliografia . . . . .</b>	<b>152</b>
<b>Aneksy . . . . .</b>	<b>159</b>
<b>Indeks nazwisk . . . . .</b>	<b>163</b>